

MAJANDUS- JA KOMMUNIKATSIOONIMINISTEERIUM
TÖÖSTUSOMANDI
APELLATSIOONIKOMISJON

OTSUS nr 866-o

Tallinnas 26. märtsil 2009. a

Tööstusomandi apellatsioonikomisjon, koosseisus Harri-Koit Lahek (eesistuja), Sulev Sulsenberg ja Rein Laaneots, vaatas kirjalikus menetluses läbi välismaise juriidilise isiku AVENTIS PHARMA S.A. 20 avenue Raymond Aron, 92160 Antony, FR kaebuse, mille objektiks on Patendiameti 13.01.2005. a otsus täiendava kaitse taotluse nr C20040002 tagasilükkamise kohta, põhjendusega, et see ei vasta patendiseaduse §-s 39¹ nimetatud õigusaktide nõuetele.

Kaebuse esitas 09.03.2005. a Tööstusomandi apellatsioonikomisjonile (edaspidi komisjon) AVENTIS PHARMA S.A. (edaspidi kaebaja). Kaebaja volitatud esindaja on patendivolinik Harald Tehver. Kaebus registreeriti nr-ga 866 ja anti eelmenetlemiseks Harri-Koit Lahek'ule.

Kaebaja taotlus

Kaebaja taotleb, tuginedes patendiseaduse § 30 lg 3 p 2 ja § 52 lg 1 ning EL nõukogu määruse nr 1768/92 preambulale ning artiklitele 3 ja 7, Patendiameti poolt 13.01.2005. a täiendava kaitse taotluse nr C20040002 tagasilükkamise tühistamist ning Patendiameti kohustamist jätkama menetlust komisjoni otsuses toodud asjaolusid arvestades.

Kaebuse asjaolud ja menetluse käik

Kaebaja on Eesti patendi nr EE03263 (Erütromütsiini derivaadid, nende valmistamismeetodid, farmatseutiline kompositsioon ja vaheühendid) omanik. Kaebaja esitas 23.09.2004. a Patendiametile täiendava kaitse saamise taotluse nr C20040002 ülnimetatud patendiga kaitstud meditsiinitootele *Ketek - telitromütsiin* (toimeaine), et pikendada patendi maksimaalset kehtivusaega sellele tootele.

07.10.2004. a väljastas Patendiamet teate nr 6/1499 selle täiendava kaitse taotluse kavatsetava tagasilükkamise kohta põhjendusega, et see ei vasta patendiseaduse § 39¹ nimetatud õigusaktide nõuetele ja ei ole esitatud kooskõlas EL nõukogu määruse 1768/92 artikli 7 sätetega.

Sellele Patendiameti teatele esitas täiendava kaitse taotleja patendiseaduse § 29¹ kohaselt 03.12.2004. a vastuväite koos põhjendustega.

13.01.2005. a väljastas Patendiamet otsuse täiendava kaitse taotluse nr C20040002 tagasilükkamise kohta, põhjendades seda taotluse mittevastavusega patendiseaduse § 39¹ nimetatud õigusaktide nõuetele. Otsuses on öeldud, et täiendava kaitse taotlus ei ole esitatud kooskõlas EL nõukogu määruse 1768/92 artikli 7 lõikega 1 - taotlus on esitatud müügiloa saamisest hiljem kui kuus kuud.

Kaebaja põhjendused

Aadress:
Harju 11
15072 Tallinn

Telefon:
6 256 490
e-mail: toak@mkm.ee

Faks:
6 256 404
www.mkm.ee/apellatsioon

1. Nii Patendiameti teade kavatsetava tagasilükkamise kohta kui ka järgnev otsus täiendava kaitse taotluse tagasilükkamise kohta tuginevad tõlgendusel, et mis tahes meditsiinitoote tsentraalne registreerimine EL-s tähendab ka selle meditsiinitoote esmakordset registreerimist Eestis, sõltumata sellest, kas Eesti oli EL liige või ei. Siinjuures tuginetakse EL nõukogu 22.07.1993. a määruse 2309/93 artiklile 12, mille kohaselt on EL-is tsentraalselt registreeritud meditsiinitoodetele antud müügiluba kehtiv kõigis liikmesriikides samade õiguste ja kohustustega kui ainult liikmesriigis registreeritud meditsiinitoode. Seega lähtub Patendiamet seisukohast, et 6-kuulist täiendava kaitse taotluse esitamise tähtaega loetakse sellise tsentraalse registreerimise kuupäevast arvates, olgugi et Eesti ei pruukinud üldse sel ajal EL liige olla ja antud juhul see oligi nii. Järelikult on käesoleval juhul meditsiinitoote *Ketek* tsentraalse registreerimise kuupäev 09.07.2001. a Eesti suhtes vaid virtuaalse tähendusega, kuna käsitletav meditsiinitoode polnud kuni Eesti liitumiseni EL-iga Eesti turule lubatud. Sellele asjaolule juhtis Patendiameti tähelepanu ka 03.12.2004. a esitatud taotleja vastuväide, kus on öeldud, et sellistel juhtudel on õige ja loogiline lugeda meditsiinitoodete müügiloa saamise ajaks nende automaatset registreerimist Eestis, s. o 01.05.2004. a, ning arvestada nimetatud 6-kuulist perioodi sellest alates, seega kuni 31.10.2004. a.

Patendiameti 13.01.2005. a otsuses on väidetud, et: "Vastavalt Raviameti selgitusele 24.12.2004. a laienes Euroopa Komisjoni poolt välja antud müügiluba liitumise hetkest Eestile automaatselt ja Eestis kehtib Euroopa Komisjoni poolt välja antud müügiloa kuupäev, mitte Eesti Euroopa Liiduga liitumise kuupäev 01.05.2004. a. Seega meditsiinitoote *Ketek*-telitromütsiin müügiloa saamise kuupäevaks on EL komisjoni 09.07.2001. a otsuse C (2001) 1400 alusel meditsiinitoote EL ravimipreparaatide registris registreerimise kuupäev 09.07.2001. a".

Kaebaja peab Patendiameti otsuses esitatut ebaõigeks ja põhjendab, et: "Raviameti selgitusest ilmneb, et Euroopa Komisjoni poolt välja antud müügiloa kuupäeva arvestatakse Eesti suhtes tagasiulatuvalt". Patendiamet täpsustab, et täiendava kaitse korral ei oma müügiloa kuupäev sisulist tähendust, vaid on täiendava kaitse määruste kohaldamisel üksnes taotluse esitamise 6-kuulise tähtaja arvutamise aluseks. Sellele järgneb väide, millega ei saa kuidagi nõustuda, nimelt: "See, millisest kuupäevast alates ravimeid Eestis müüa võis (reaalne müügiluba Eestis), ei puuduta täiendava kaitse taotlemist ja seetõttu ei kuulu käesoleval juhul arutlemisele".

Kaebaja arvates on kogu täiendava kaitse tunnistuste süsteemi aluseks just nimelt reaalse müügiloa kuupäev mingil kindlal territooriumil (kas Euroopa Liidus või mõnes sellega veel mitte liitunud riigis, kuna selle süsteemi eesmärgiks on kompenseerida patendiomanikule patendi kehtivuse perioodist kaotsiläänud aega, mis on kulunud meditsiinitoote turule toomiseks viivituste tõttu müügiloa saamisel.

Kaebaja arvates on Patendiamet teinud täiendava kaitse taotluse tagasilükkamise otsuse ebaõigeid aluseid kasutades. EL nõukogu määruse 1768/92 artikli 7 lõige 1, millele tuginedes Patendiamet tegi tagasilükkava otsuse, rakendatav vaid EL-i olemasoleva territooriumi kohta (turg), olles Eestile rakendatav alates nimelt 01.05.2004. a, mitte aga enne seda. Lähtudes 01.05.2004. a sai käesolev taotlus Patendiametisse esitatud 6-kuulise tähtaja jooksul, nimelt 23.09.2004. a. Samuti olevat täidetud nimetatud määruse artikli 3 sätteid, mis kehtestavad tingimused täiendava kaitse tunnistuse saamiseks.

2. Kaebaja pole nõus Patendiameti väitega, et eeltoodud selgitus vastab EL nõukogu määrusega nr 1768/92 ja Eesti EL-iga ühinemise lepinguga (Ühinemisakti lisa II) kehtestatud üleminekumehhanismi mõttele, mille kohaselt tuleb välistada täiendava kaitse taotlemine nendele meditsiinitoodetele, millele anti EL-s müügiluba varem kui kuus kuud enne Eesti ühinemist EL-iga, ning et enne ühinemist pidi täiendavat kaitset taotlema Eestis sel ajal kehtinud siseriikliku protseduuri kaudu.

Kaebaja leiab, et ka 07.10.2004. a väljastatud teates on Patendiamet märkinud, et enne Eesti liitumist EL-iga oli tsentraalse müügiloa omanikul võimalus selle alusel taotleda lihtsustatud korras ravimi müügiluba Eestis ja viimase alusel omakorda täiendavat kaitset.

See lihtsustatud menetlus (CARDEAC-i Koostööleping ravimianete vahel Euroopa Liiduga assotsieerunud riikides, vt. lisa) tugineb põhimõttel, et tsentraliseeritud korras müügiloa saanud uued meditsiinitooted tuleb CADREAC-menetlusega ühinenud riikides teha patsientidele kättesaadavaks ilma mittevajalike viivitusteta. Samuti tugineb see põhimõttel, et EMEA (Meditsiinitoodete Hindamise Euroopa Agentuur) poolt tehtud ekspertiis esindab piirkonnas parimat kättesaadavat, koondatud ja regulatiivset ekspertiisi.

Pärast tsentraliseeritud korras müügiloa saamist meditsiinitootele *Ketek* esitas kaebaja 01.08.2001. a taotluse müügiloa saamiseks Eestis CADREAC-i menetluse kaudu. Raviamet keeldus väljastamast müügiluba sellele meditsiinitootele samade terapeutiliste näidustuste korral, mis olid märgitud tsentraalsel müügiloal. Konkreetsemalt. Raviamet keeldus aktsepteerimast müügiloal selliseid näidustusi nagu tonsilliit/farüngiit, kroonilise bronhiidi ägenemine ja sinusiit (vt. lisatud kiri 06.11.2001. a).

Taotleja vastas kõigile Raviameti poolt esitatud küsimustele ja esitas kõik nõutud andmed (vt. lisatud kiri 31.01.2002. a), kuid edutult. Raviamet keeldus jätkuvalt müügiloal registreerimast näidustustena kroonilise bronhiidi ägenemist ja sinusiiti, kuigi need näidustused olid märgitud EL-is väljaantud müügiloal. Tuleb veelkord rõhutada, et CARDEAC-i menetlus, mis on ka Eestis aktsepteeritud, tugineb põhimõttel, et EMEA kindlustab piirkonnas parima kättesaadava, koondatud ja regulatiivse ekspertiisi.

Taotleja palus veel lisaks kokkusaamist Raviameti hindajaga, et selgitada oma seisukohti (vt. lisatud kiri 14.05.2002. a). Ka see kohtumine ei muutnud Raviameti seisukohta vähimalgi määral, kuigi Raviamet tunnistas ohutusprobleemide puudumist ravimil *Ketek*. Olles vastamisi nii jäiga positsiooniga ning kuna oli ette näha EL-i peatset laienemist, otsustas taotleja tagasi võtta oma taotluse müügiloa saamiseks Eestis (vt. lisatud kiri 14.11.2002. a). Muide, juhtumisi Raviameti failides oli see taotlus jäänud tagasi võtmata, so menetluses olevaks taotluseks, kuni 01.05.2004. a, mil ta kõrvaldati Raviameti poolt seoses selle meditsiinitoote müügiloa automaatse laienemisega Eestile, nüüd juba loomulikult koos kõigi näidustustega. Kindlasti väärib märkimist ka see, et kõigis ülejäänud üheksas EL-iga liituvus riigis anti kohalik müügiluba *Ketek'ile* CARDEAC-i menetluse kaudu välja ajavahemikul 29.10.2001 - 03.03.2003. a.

Raviameti suhtumine on olnud täielikus vastuolus CARDEAC-i menetluse mõttega, mis nagu öeldud, tugineb printsiibil, et EMEA ekspertiis esindab piirkonnas parimat kättesaadavat, koondatud ja regulatiivset ekspertiisi. Pealegi ei informeerinud Raviamet oma otsusest ei EMEA-d ega ka teisi CARDEAC-i ravimialaseid ameteid, nagu seda peaks tegema vastavalt CARDEAC-i menetluse punktidele 3 ja 4.

Seega on Raviamet kaebaja arvates eiranud nii CARDEAC-i menetluse põhimõtet kui ka reegleid ja taotleja ei peaks käesoleval juhul kandma vastutust selle eest, et *Ketek'ile* ei antud Eestis müügiluba enne Eesti liitumist EL-iga.

Sellest tulenevalt polevat Patendiametil õigus, kui ta väidab, et 6-kuulise tähtaja arvestamisel lähtudes 01.05.2004. a "luuakse soodsad tingimused neile, kes enne Eesti ühinemist EL-iga ei taotlenud siseriikliku seaduse alusel Eestis täiendavat kaitset". Tegelik olukord olevat praegu otse vastupidine. Olles jäänud ilma kohalikust müügiloast, mida ta oli õigustatud saama, ei jäänud taotlejal enam muud valikut, kui oodata EL-i laienemist, mis pidi kindlustama müügiloa saamise ka Eestis. Pärast Eesti saamist EL-i liikmeks hakkas Eestis kehtima tsentraalselt

väljaantud müügiluba, kus olid märgitud needsamad näidustused, mida Ravimiamet oli keeldunud aktsepteerimast, kuigi ta oleks pidanud seda tegema vastavalt CADREAC-i menetlusele. Nüüd, kui Patendiamet keeldub täiendava kaitse tunnistuse väljaandmisest tsentraalse müügiloa alusel, tähendab CADREAC-i menetluse eiramine Ravimiameti poolt taotleja kahekordset karistamist: ühelt poolt taotleja ei saanud Eestis müügiluba koos kõigi näidustustega, millele see anti välja EL-is, ning teiselt poolt jääb ta ilma ka võimalusest pikendada *Ketek'ile* kaitset Eestis.

Eeltoodust järeldub, et taotleja on omalt poolt teinud kõik seadusandlusega ettenähtud toimingud täiendava kaitse tunnistuse saamiseks meditsiinitootele *Ketek* Eestis ning seetõttu pole õigustatud Patendiameti otsus käesoleva taotluse tagasilükkamise kohta.

Kaebaja palub, lähtudes eeltoodust ning juhindudes Patendiseaduse § 30 lg 3 p 2 ja § 52 lg 1, EL nõukogu määruse nr 1768/92 preambulast ning artiklitest 3 ja 7 ning Tööstusomandi õiguskorralduse aluste seaduse § 39 lg 1 p-st 2 ja § 61 lg-st 1 tühistada Patendiameti otsus täiendava kaitse taotluse nr C20040002 tagasilükkamise kohta ning kohustada Patendiametit jätkama menetlust apellatsioonikomisjoni otsuses toodud asjaolusid arvestades.

Kaebusele on lisatud täiendava kaitse saamise avalduse koopia, meditsiinitoote *Ketek* - telitromütsiin tsentraalse müügiloa koopia, koopia Patendiameti teatest täiendava kaitse taotluse kavatsetava tagasilükkamise kohta, koopia vastuväitest Patendiameti teatele, koopia Patendiameti otsusest täiendava kaitse taotluse tagasilükkamise kohta, koopia meditsiinitoote *Ketek* registreerimistaotlusest Eestis, koopia Ravimiameti kirjast taotlejale 06.11.2001. a, koopia taotleja vastustest Ravimiametile 06.12.2001. a ja 31.01.2002. a, koopia taotleja järelepärimistest Ravimiametile 15.04.2002. a ja 17.04.02. a, koopia Ravimiameti kirjast taotlejale 02.05.2002. a, koopia taotleja kirjast Ravimiametile 14.05.2002. a, koopia taotleja kirjast Ravimiametile 14.11.2002. a, EMEA / 42968/ 98. Rev. 5, väljavõte CARDEAC-i menetlusest, riigilõivu tasumist tõendav maksekorraldus nr 245, 09.03.2005. a, volikiri.

Patendiamet esitas oma seisukoha kaebuse kohta 20.06.2005. a, milles ta rõhutab esmalt, et jääb oma 13.01.2005. a otsuse ja selles toodud põhjenduste juurde.

Patendiamet selgitab täiendavalt, et meditsiinitoodetele täiendava kaitse andmise ja kehtivuse õiguslikuks aluseks pärast 01.05.2004. a on üksnes Nõukogu määrus 1768/92 koos selles sisalduvate EL laienemist puudutavate üleminekusätetega artiklis 19 a (Eestit puudutav lõige (b)) ja artikli 20 lõikes 2.

Määruse artikli 3 lõike b kohaselt on täiendava kaitse taotlemise üheks eelduseks, et meditsiinitoodetele peab olema hilisemat määrust 2309/93 arvestades välja antud kas EL tsentraalne müügiluba või siseriiklik müügiluba. Artikli 7 (1) kohaselt peab täiendava kaitse taotluse esitama kuue kuu jooksul kas pärast EL tsentraalse müügiloa kuupäeva või siseriikliku müügiloa kuupäeva.

Seoses EL laienemisega on oluline see, et artikli 19 a (b) üleminekusätte kohaselt võib täiendava kaitse anda ka enne 01.05.2004. a välja antud Eesti siseriikliku müügiloa alusel, kui taotlus esitatakse kuue kuu jooksul pärast müügiloa kuupäeva.

Sättest tuleneb loogiliselt ka, et selline müügiluba ei saa olla välja antud varem kui kuus kuud enne Eesti ühinemist EL-iga. EL tsentraalse müügiloa suhtes aga igasugune lisasoodustust andev üleminekusäte puudub.

Seetõttu on Patendiamet arvamusel, et ei saa käesoleval juhul täiendava kaitse andmise eesmärgil meelevaldselt lugeda 09.07.2001. a välja antud EL tsentraalse müügiloa kehtivuse aluseks Eestis 01.05.2004. a ja võtta seda määruse artiklis 7 (1) sätestatud 6-kuulise perioodi alguseks.

Patendiamet mõistab ega vaidle vastu sellele, et ärieesmärgil (st. ravimite tegelikku müüki Eesti territooriumil lubavana) hakkasid EL tsentraalsed müügiloa töepoolest kehtima alates 01.05.2004. a. Patendiameti arvates aga ei puuduta äriregulatsioonid mingil määral täiendava

kaitse andmise õiguslikku regulatsiooni. Samuti ei puuduta käesolevat vaidlust see, kas ja millisel põhjusel keeldus Ravimiamet varem taotlejale preparaadi *Ketek* jaoks müügiluba andmast. Ravimiameti poolt Aventis Pharma S.A.-le müügiloo andmisest keeldumise ja seeläbi täiendava kaitse taotlemise õiguse kaotamisega kaasneva võivate kahjude kompenseerimist tuleb Patendiameti arvates arutada muu menetluse korras, mitte aga käesoleva vaidluse raames.

Eeltoodut arvestades palub Patendiamet jätta kaebus rahuldamata.

Kaebaja komisjonile oma lõplikke seisukohti ei esitanud.

Vastuseks komisjoni 09.07.2008. a teatele esitas Patendiamet oma lõpliku seisukoha kaebuse kohta 16.07.2008. a, milles ta kordab oma varasemat seisukohta, et jääb oma 20.06.2009. a kirjaga nr 1-13/496 esitatud seisukoha juurde ja palub komisjonil jätta kaebus rahuldamata.

Komisjon alustas kaebuse menetlust täiendava kaitse taotluse nr C20040002 rahuldamata jätmise osas 27.02.2009. a.

Komisjoni otsus ja põhjendus:

Tutvunud kaebuse ja sellele lisatud materjalidega komisjon leiab, et kaebust ei saa rahuldada.

Komisjonil tuli otsustada, kas Patendiameti otsus täiendava kaitse andmisest keeldumise kohta preparaadile *Ketek* on õiguspärane ja kooskõlas EL nõukogu määrusega 1768/92 koos selles sisalduvate EL laienemist puudutavate üleminekusätetega artiklis 19 a ja artikli 20 lõikes 2 ning kas määruse artikli 3 lõike b kohaselt on täiendava kaitse taotlemise eeldus täidetud, mis näeb ette, et meditsiinitoodele peab olema hilisemat määrust 2309/93 arvestades välja antud kas EL tsentraalne müügiluba või siseriiklik müügiluba.

Komisjon nõustub Patendiametiga selles, et käesolevas kaebuses ei saa täiendava kaitse andmise eesmärgil lugeda 09.07.2001. a välja antud EL tsentraalse müügiloo kehtivuse aluseks Eestis 01.05.2004. a ja võtta seda määruse artiklis 7 (1) sätestatud kuuekuulise perioodi alguseks. Sellekohast erisust 01.05.2004 EL laienemisega seonduvad üleminekusätted ei sätesta.

Artikli 7 (1) kohaselt peab täiendava kaitse taotluse esitama kuue kuu jooksul kas pärast EL tsentraalse müügiloo väljastamise kuupäeva või siseriikliku müügiloo väljastamise kuupäeva. Kaebaja ei ole täiendava kaitse taotlust esitanud kuue kuu jooksul EL tsentraalse müügiloo väljastamisest (täiendava kaitse taotluse esitas kaebaja Patendiametile 23.09.2004). Samuti ei ole kaebuse materjalidest tulenevalt kaebajale kunagi Eestis väljastatud siseriiklikku müügiluba.

EL laienemisega seoses hakkas EL tsentraalselt 09.07.2001. a väljastatud müügiluba Eesti territooriumil kehtima alates 01.05.2004. a, mis tähendab, et kaebajal puudus sel ajal võimalus pärast 01.05.2004. a taotleda ja saada Eestis täiendavat kaitset meditsiinitootele *Ketek*, kuna täiendava kaitse taotlemise periood tsentraalse müügiloo alusel lõppes 08.01.2002. a. Eesti ei olnud siis EL liikmesriik ja tsentraalselt väljastatud müügiluba Eesti suhtes ei kehtinud. Kaebaja katsed taotleda Eestis preparaadile *Ketek* müügiluba ei andnud tulemusi, millest tulenevalt ei tekkinud ka võimalust taotleda siseriiklikku täiendavat kaitset siseriikliku seaduse alusel. Kui selline müügiluba oleks kaebajale väljastatud kuue kuu jooksul enne Eesti liitumist 01.05.2004. a EL-iga, siis oleks kaebajal olnud võimalus taotleda täiendavat kaitset kuue kuu jooksul alates siseriikliku müügiloo väljastamise kuupäevast. Põhjendamatu ning meelevaldne oleks aga lahendada kujunenud olukord tõlgendusega, et sellisel juhul tuleb käsitleda Eesti EL-iga liitumise kuupäeva 01.05.2004 kui müügiloo Eestis saamise kuupäeva. Selline tõlgendus ei

ole kooskõlas õigusaktidega, sh EL-ga ühinemise lepingu Ühinemisakti lisaga II tehtud täiendustega määruses 1768/92 (artikkel 19a, artikkel 20 lõige 2).

Komisjon leiab, et Patendiamet on õigesti tõlgendanud kaebuses viidatud EL ja siseriiklike õigusakte, sh EL-iga ühinemise lepingu Ühinemisakti lisas II täiendusi ning nende alusel ka õiguspäraselt keeldunud täiendava kaitse andmisest preparaadile *Ketek*.

Lisaks eeltoodule leiab komisjon, et Patendiametil puudub kohustus ja õigus sekkuda suhetesse kaebaja ja Ravimiameti vahel seoses müügiloa taotlemisega Eestis ning anda hinnangut müügiloa taotlemisega seonduvatele asjaoludele. Samamoodi puudub vastav pädevus ka komisjonil. Ravimiameti poolt kaebajale müügiloa andmisest (potentsiaalselt põhjendamatu) keeldumise ja seeläbi täiendava kaitse taotlemise õiguse kaotamisega seonduvaid asjaolusid tuleb arutada muu menetluse raames, mitte aga käesolevas vaidluses.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes patendiseaduse § 30 lg 3 p 1 ja § 39¹, EL nõukogu määruse nr 1768/92 artiklitest 3 ja 7, EL nõukogu määruse nr 2309/93 artiklist 12 ning tööstusomandi õiguskorralduse aluste seaduse § 39 lg 1 p-st 1 ja § 61 lg-st 1 komisjon

o t s u s t a s :

mitte rahuldada kaebust täiendava kaitse taotluse (C20040002) tagasilükkamise kohta.

Kaebaja võib esitada kaebuse komisjoni otsuse peale Harju Maakohtusse kolme kuu jooksul apellatsioonikomisjoni otsuse avaldamisest arvates. Kohus vaatab kaebuse läbi hagita menetluses. Kaebaja teavitab viivitamata apellatsioonikomisjoni kaebuse esitamisest.

Kui kaebust ei ole esitatud, jõustub komisjoni otsus kolme kuu möödumisel otsuse avaldamisest.

Kui kaebus esitatakse, kuid kohus ei võta seda menetlusse, jätab kaebuse läbi vaatamata või lõpetab menetluse otsust tegemata, jõustub komisjoni otsus vastava kohtumääruse jõustumise hetkest, kui kohtumäärusest ei tulene teisiti.

Allkirjad:

H.-K. Lahek

Sulev Sulsenberg

Rein Laaneots